

ШЫН

Ниитилел-политиктиг солун

Солун 1925 чылдың август 31-де үнүп эгелзэн

№ 61 (16221) ♦ 2000 чылдың июнь 3, суббота ♦ Ат салган шагы ♦ Садар өртээ 3 рубль. 18.40

ЛАГЕРЬЕР. ОЛАР БЕЛЕН БЕ?

Республиканың школаларында база бир өөредилге чылы доозулган. Ада-инени-даа, уругларның-даа бодалында каяа барып дыштанырының дугайында айтырып чыгарып тургустунуп келир. Бо чылын республикадан дашкаар-даа, ооң ишинде-даа лагерьер уругларны дыштанып алыры-биле манат турар. Ол дугайын билип алыры-биле бистин корреспондентин Урана БАЗЫР-ООЛ ТР-ниң Ниити болгаш профессионал өөредилге яамызының сайыдының оралакчызы Марита Тепес-ооловна УДУМБАРА-биле ужуражып, айтырылганы салган.

— Республикага ниити-биле бо чылын каш дыштанылгала лагерьерлерни ажыдарып?

— Бо 2000 чылда уругларның чайгы дыштанылганына хамаарыштыр Россия Федерациязының доктаалы үнүп келген. А май 18-те Тываның Чазааның аана хамаарыштыр доктаалы база үнген. Бистин Ниити болгаш профессионал өөредилге яамызының 2000 чылда планнап турары-биле алырга, уруглар дыштанылганына бо чылын улуг кичээнгейни сайыр бис. Суур азы хоорай даштында “Чагытай”, “Байлак”, Барын-Хемчик кожуунун “Тажык” дээн чикеткиг лагерьерлерге 3050 уруг, а школа чанында лагерьерлерге 3003 кичи дыштаныр. Оон соонда ажылдавышаан дыштаныр лагерьерлерге бо чылын 1969 уруглар дыштаныр. Моон мурунда ажылдавышаан дыштаныр лагерьерлер кончуг неперенгей турган, амгы үеде уруглар ажылдадыр ажыл чок. Чүге дизе моон мурунда келээге тараа тарып, ногаа өстүрер турган болза, амгы үеде кожууннарда уруглар ажылдадыр ажыл тывылбайн турар. Ындыг-даа болза, ногаа, картофель өстүрер деп турар бис. Бо ажылды сайырадып экижидер дээш бис интернет уругларынга школаның дуза-

акшазын дегерезин кожууннарже чорутканы-биле ол бир эвес агаар-бойдус эки болур болза, июнь айның 10-15-те бирги сезонну ажыдар бис.

— Лагерьерлерниң септелгези кайы хире чоруттуганын, Марита Тепес-ооловна?

— Бо чылын социал-кампала чери доктаамал ажылдаар лагерьерлерниң септелгезинге 65 мун ашка үндүрүп берген. Бистин өөредилге яамызында бактап турар лагерьерлер, школа чанында хүндүскү лагерьерлерге кожууннарның өөредилге кидистери, тус чер чагыргалары боттары акшазы-биле бөлүмнерге дыка хей уругларны хаара турдар. Аана 1280 кичини дыштандырып планнап турар.

Кадыкшылы экижидип алыры-биле күш-культура лагерьерли база ажылдаар. Аана 829 кичи дыштаныр. Мынчак кээрге, ниити-биле республиканың аны-ангы лагерьерлерге 17.876 уруглар дыштаныр. Бистин Ниити болгаш профессионал өөредилге яамызы 12.131 уруглар дыштандырып. Оон ангыда профвеледер, Культура, кино болгаш туризм, Кадык камгалал, Чонунуң куш-ажыл болгаш социал-хөгжүлдө яамалары, аныктар комитеди уругларны халас путевкалар-биле база дыштандырып.

— Уругларның дыштанылганына Чазак бо чылын кайы хире акша үндүрүп берген ирги?

— Тыва Республиканың Чазак бо чылын 500 мун рубль үндүрүп берген. Ол акша-биле чамдык өрелер база төлөкенис ол. Чонунуң социал-хөгжүлдө яамызы дыка дузалат, 7 мун рубльди үндүрген. Ынчангаш бирги сезоннуң

бүлелер, инвалид, кадык кошкак уруглар база бар болгай.

— Ийе, туберкулез ааргы улус Тывада хей болгай. Ынчангаш ада-инези эмненип турар үеде ол уругларны тур када школа-интернатка хаара турдар бис. Өскүс уруглар ынай-бээр чоруп тургаш, туберкулез аарың чыгышып алган боор таварылгалар дыка хей. Ынчангаш бо чылын августка чедир Евпаторияже 30-40 уругну чорудуп болур, кол-ла чүве — акша херек болуп турар.

Хей ажи-толдуг өг-бүлелерин уругларын, чартык өскүс, инвалид уругларны, ажил чоктарын уругларын канчаар дыштандырып шуптузун планнап каан бис. Моон мурунда чылдарда ындыг хей уругларда дыштандырып боор бис. Апрель айның эгезинде бүгү кожууннарның өөредилге эргелекчилерин чыып алгаш, чайгы дыштанылга планы-биле таныштырган бис. Эмчи-домчу, аш-чем айтырыш шийтирлеп турар бис.

— Эрткен чылын лагерьерлерге аш-чем айтырышны талазы-биле үзүктелешкип турган бе?

— Социал-кампала чери чем садип алыр акшаны четчири-биле үндүрүп берген турган. Ынчалза-даа бистин аш-чем садип алыр черлерин аны-ангы болганында чип турар аш-чемини шынаары хынаары болдумас чорду. Арга-дуржулгазы улуг лагерьерлер начальниктери боттары боттары хандырттып алып чораан. Чижээ, Межегейин лагерьерде пекарняны кылып алган, хлебти боттары быжырып турар. Черле чем айтырыш нарын болуп артышкан хевээр. Ындыг-даа болза, эрткен чылын уруглар аштаан, суксаан, хораннанган деп чүве дыналбаан. Бистин яамы-даа, өөредилге кидистери-даа аажок кызып турар улус.

“1999 чылда Тыва Республиканың республика бюджетиниң дугайында” Тыва Республиканың Хоойлузунга өскерилгелер болгаш немелделер кириер дугайында

ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ ХООЙЛУЗУ

Дээди Хурал 2000 чылдың февраль 24-те хүлээп алган

1 чүүл. “1999 чылда Тыва Республиканың республика бюджетиниң дугайында” Тыва Республиканың Хоойлузунга дараазында өскерилгелерни болгаш немелделерни кириер:

1. 1 чүүлду дараазында эдилге-биле бижиер:	817309
“1999 чылда Тыва Республика” өске денелдериниң бюджеттеринден оон иштинде:	647981
Трансфертер	70600
Девискээрлерни хөгжүдериниң программаларын акшаландырырга тускай сорулгалыг	40000
Акса дузаламчыларынның фондузундан	53600
Хей дотация алыр девискээрлерге немелде сан-хөө дузазын чедирерин тускай сорулгалыг акша дузаламчыларынның фондузундан	3296
Кыдыкы Сонгу чүктүң районнарның болгаш оларга денээң черлерге аш-чемни сөөртүрүн курууден деткиринге тускай сорулгалыг акша дузаламчыларынның фондузундан	1832
Тус черин бот-башкарылга органның эргезинге дамчыдып берген чуртталга фондузунун объектилерин ажаап тударырга	35000
Тус черин бот-башкарылга сан-хөө органның ажаап тударырга чарыгдалдары эгидери	
Бюджет чээлизи болур	

3. 33 чүүлде “1926 мун рубль түң-биле” деп сөстү “3801 мун рубль түңге” деп сөс-биле солур.

4. Өскерилгелери барымдаалап тургаш:

“1999 чылда Тыва Республиканың республика бюджетиниң чарыгдалдарынның квартал аайы-биле хуваалдазын” № 1 капсырылга-биле;

“1999 чылда Тыва Республиканың республика бюджетиниң чарыгдалдарынның квартал аайы-биле хуваалдазын” № 2 капсырылга-биле;

“1999 чылда Тыва Республиканың республика бюджетиниң чарыгдалдарынның квартал аайы-биле хуваалдазын” № 3 капсырылга-биле;

“Россия Федерациязының Чазаның 1996 чылдың июнь 19-та № 714 доктаалы боттандырыры-биле тускай сорулгалыг акша дузаламчыларынның республика фондузундан акшаландырышкыларын хуваалдазын” № 3 капсырылга-биле;

“1999 чылда Тыва Республика” өске денелдериниң бюджеттеринден оон иштинде:

Тыва Республиканың Президентизи Ш.ООРЖАК. Кызыл хоорай № 451 2000 чылдың май 13.

УЖУРАЖЫЛГА

АЖЫЛ-ХЕРЕК МУРНАЗЫН

ТР-ниң Президентизи Ш.Д.Ооржак кожууннарда бүрүн эргелиг төлээлери-биле ужурашкан болгаш оларга Россияның Президентизи В.В.Путинниң федералдык болгаш девискээр денелге күрүнө эрге-чагыргазын эде-хере тургузуп, шыңгырадырынга хамаарыштыр ап чорудуп турар реформаларын эргежок чугулзанын айткан.

Ук чаартылгаларын кол-ла утказы — чурттуң экономикагы хөгжүлдешти беддери, күш-ажылчы кичиге хосталга дээрзин Шериг-оол Дизигович онзаал демделгештишкен, чаартылга болгаш өскерилгелер чурттуң, чонун чаагай чорунче уланган турар ужуруг дээрзин чугаалаан.

Сөөлү үеде чуртта ниити-биле корум-чурум баксыраан, ону чогуучулар үе келген, каяа-даа хоойлуга чагыртылга албан. Бо бүгүже ТР-ниң Президентизи Айты-калының ийги кезээде улуг кичээнгейни углаан.

Чазак Баштыны В.В.Путинниң дужалын эзугаар 7 федералдык округ тургузган. Тыва Сибир округунун составында, а ниити-биле ында 17 девискээр кирген. РФ-тин Президентизи Сибир округунда бүрүн эргелиг төлээзи Л.В.Драчевский-биле Ш.Д.Ооржак телефон дамчытыр чугааны кылган, Леонид Драчевский Тывага кээрин асаан.

Эрге-чагырга структураларында чаартылгалары хойлаштыр кожууннарда ТР-ниң Президентизи бүрүн эргелиг төлээлчилери мурунда чаа-чаа сорулгалары салган. Россия Президентизи реформаларын ханызы-биле өөренип, оларны шың билип, ажылынга ажылгаар. Чаа негелдерге дүүштүр ажылыни ниити-биле чаарткан, ай санаанда кожууннарда байдалды Шериг-оол Дизиговичке хууда илеткээр.

Ужуражылганың төңчүзүнде Ш.Д.Ооржак мынча дээн: “Кичи бурзуз болуун ажилын ак сеткилдиг-биле күөсүдөр ужуруг. Ажил-херекче кол кичээнгейни салыр, политикачыларынче, оон-биле ойнарыңче эвес”.

Светлана БАЛЧЫР.

Ак сеткилдиг ажылы дээш

ТР-ниң Президентизиниң чарлыктарын эзугаар

Экономика болгаш сан-хөө ажил-чорудулганын талазы-биле ачы-хавыязы база хей чылдарда ак сеткилдиг ажылы дээш Ак-Довурак хоорайның орук-септелег тулгу эргелигиде кол бухгалтери Раиса Манан-ооловна СЕДЕН Тыва Республиканың Президентизи Хүндүлүг бижи-биле ТР-ниң Президентизи 2000 чылдың май 25-те № 667 Чарлыын эзугаар шаннаткан.

Айрык чок чорук органның хей чылдарда төлөпиг албаны болгаш бедик мергежилдиг чоруу дээш Россияның айылы чок чорууну Тыва Республикада Эргелигиде онза чугула херектер талазы-биле дүрген хөдөлүгүлү төлээлекчи Юрий Ламажопович КЕНДЕН Тыва Республиканың Президентизи Хүндүлүг бижи-биле ТР-ниң Пре-

зидентизиниң 2000 чылдың май 25-те № 668 Чарлыын эзугаар шаннаткан.

Культура талазы-биле ачы-хавыязы болгаш хей чылдарда ак сеткилдиг ажылы дээш Каа-Хем кожуунун топ библиотека системаның директору Надежда Александровна ЛАТКИНАГА “Тыва Республиканың культуразының алдарлыг ажылдакчызы” хүндүлүг атты ТР-ниң Президентизиниң 2000 чылдың май 25-те № 669 Чарлыын эзугаар тывыскан.

Өөредилге талазы-биле ачы-хавызалары болгаш хей чылдарда ак сеткилдиг ажылы дээш “Тыва Республиканың өөредилгезиниң алдарлыг ажылдакчызы” хүндүлүг атты Кызыл кожуунун Сукпак ортумак школаның математика башкызы Га-

лина Алексеевна ЕРШОВАГА;

Кызыл хоорайның № 6 дузалал школаның төөгү башкызы Вера Сергеевна НАЗАРОВАГА;

Кызыл хоорайның № 1 школаның орус дыл болгаш литература башкызы Светлана Александровна СТРЕМОУСОВАГА ТР-ниң Президентизиниң май 25-те № 670 Чарлыын эзугаар тывыскан.

Кадык камгаланың талазы-биле ачы-хавыязы болгаш хей чылдарда ак сеткилдиг ажылы дээш Суд-медина экспертизаның бюрозунун эксперт ажылының талазы-биле начальнигиниң оралакчы Анатолий Николаевич ВАСЬКИНГЕ ТР-ниң Президентизиниң май 25-те № 671 Чарлыын эзугаар тывыскан.

МӨНГҮН МЕДАЛГА — ИЙИ КАНДИДАТ

Делегейниң уруглар камгаланын хүнү-биле капсыраштыр чылдың-но чаңчыл эзугаар школалар бирги экзамениниң дуоарлар.

Ол хүн Кызылдың № 2 ортумак школаның он бир класстың 76, тос класстың 100 өөреникчилери экзаменер дужаан. 11-ги классты доозуп турар өөреникчилерин аразында ийи доозукчу мөңгүн медалга кандидат болур. Оларга башкылар коллектив аажок чоргарланып, оларның мөңгүн медалды чедип алырынга бузурели улуг.

9-ку классты ийи өөрениктерин эки деп демдектер-биле доозуп турар. 11-ги класстар эртем аайы-биле шилип алганы ийи экзамен дужаан. Шилип алганы экзаменерниң чамдызын доозукчулар дужаап каапкан. Багай дужааган өөреникчилер бо школада чок болган. Бо айның 16-да доозукчуларын кезээзи болуп эртер.

Мөңгүн медалды кандидаттарын бирээзи Олеся Арапчор Александр Блюктун чогаалдарын дугайында бижип турар. А Сайзана Монгуш экология темазына белектерин алган.

Мөңгүн медалды кандидаттары экзаменерни чедиптир дужаап алгаш, чурттуң яныз-бүрү өөредилге черлеринче кирип алырын күзеп турар.

Урана БАЗЫР-ООЛ.

РЕСПУБЛИКАНЫҢ НИИТИЛЕЛ-ПОЛИТИКИГ “ШЫН” БОЛГАШ “ТУВИНСКАЯ ПРАВДА” СОЛУННАРЫНЫҢ АЖЫЛЫНЫҢ ДУГАЙЫНДА ТЫВА РЕСПУБЛИКАНЫҢ ЧАЗААНЫҢ ДОКТААЛЫ

2000 чылдың май 22 № 406 Кызыл хоорай

Республикада күрүнениң парламента үндүрүлгелериниң (солуннарның) ажил-чорудулганын, күрүнениң политиказын амьдыралга боттандырып чорудурунга, информация рногунга салдарынның ролун чугула ужуру-дузалы деп көрүшкөн, Тыва Республиканың Чазак “Шын” болгаш “Тувинская правда” солуннарның редакциялары сөөлү үеде боттарының бар аргаларында куду денелдиг амьдал турарын демделгезин. Ол солуннарның тургузукчу журналист коллективтер-биле чергелештир Тыва Республиканың Чазак болуп турар.

Аксаландырышкыны садап турары-биле база ТР-ниң Парламент болгаш информация талазы-биле күрүнө комитетиниң контролду кошкатындан солуннарның үндүрүп графиги сагынтымайн турар, чагыдыкчыларын саны эвээжээниңден солуннарның тиражи кудулаан. Солуннарны өрүүр, чыыр технологиянын эргижирээниңден полиграфия ачы-дузазы дээш бюджет акша-хөренгизин улуг чарыгдалдарга чедирип турар.

ТР-ниң Президентизиниң республиканың социал-экономикагы хөгжүлдештир программасында хемчеглерни амьдыралга боттандыры турарының база Тыва Чазактын ажил-чорудулганын долу болгаш хандыр бедик шынарыг кылдыр солуннарга чедир чырыптайн турар, хоойлудурум актыларын, Чазактын доктаалдарын болгаш Тыва Республиканың Президентизиниң чарлыктарын, айтышкыларын үезинде парлайын турар.

Республика солуннары кожууннарның амьдыралында оперативтиг чоруун чидирген. Республика амьдыралында болгаш чонун Чазак-биле ажил-агайыжы, албан эзузунуң медээлерин парламента таварыштыр шалыктын дындадып, чырыдары суларан.

Редакция коллективтеринде байдал ажил-ишчи эвес, секретариаттар редакциянын өзээ болур функциянын чидирген, редколлегияларын ажил-лексү эвес, күш-ажыл сагылга-чурум үрээри таварылгалар бар.

Редакция коллективтериниң шалың төлевиринде өре 6 ай чедип турар. Бир журналистни айда алыр шалынын ортумак хемчээли республиканың ортумак шалың хемчээлиден 4 катап эвээш, авторларын гонорар акшалары төлетиңмейн турар. Шақ мындыг хажыдышкылар редакциялардан шырап белекчектиг журналист кадрларны белекчээрине улуг садырны чедирип турар.

Редакция коллективтериниң функциялары тодаргай тургузукчу керээлери-биле чергелештир Тыва Республиканың Чазактын доктаалдары болгаш “Шын” болгаш “Тувинская правда” солуннарның редакциялары-биле тургузукчу керээлери-биле ажил-чорудулганын бир чылга узадыр.

2. Тыва Республиканың Сан-хөө яамызы “Шын” болгаш “Тувинская правда” солуннарның 2000 чылда акшаландырышкыны үезинде болгаш доктаамал хандырар, “Республика бюджетиниң дугайында” Тыва Республиканың Хоойлузуңче өскерилгелерин кириер болгаш 2000 чылда төлевилээр акша-хөренгизин улгаттырар.

3. Чазак Баштынынның бирги оралакчызы В.И. Оюн “Шын” солунун кол редактору С.С. Монгуш база “Тувинская правда” солунун редакторунуң хүлээлгезин күөсүдип турар И.О. Гаврилов-биле 2000 чылдың керээзин чарар.

4. “Шын” болгаш “Тувинская правда” солуннарның редакторларына: — солунун өрүлгезин болгаш чыскаап салырын компьютер системаның кириерин хандырар. Солунун даштыкы хевирин экижидер, полиграфтыг шынарын беддир сорулга-биле типографияның бар аргаларын ажылдап тургаш, А-2 форматты А-3-че, солунун неделяда үш катап 8 база оон-даа хей арнынрлыг кылдыр өскерттир.

— 2000 чылдың июль 1-ге чедир редакция коллективини составын чаартырының дугайында саналды белекээр. Чаа технологиянын негелдешти эзугаар штат расписаниезин эде көөр, редакцияны чогадыкчы амьдалчыларын катат аттестацияны эртирер болгаш 2000 чылдың ийги чартык чылдан эгелеп кадрларны керээ-биле амьдалдар системаның шилчир.

5. “Шын” болгаш “Тувинская правда” солуннарның тиражын база ук солуннарның саттырынын көүдөдир сорулга-биле редакцияларга реклама килдизин ажадыр.

6. ТР-ниң Чазактын тургузукчу керээрин республиканың “Шын” болгаш “Тувинская правда” солуннарның доктаалы-биле чергелештир кириер.

7. Ук доктаалдын күөсүлгезин дугайында контролду Тыва Республиканың Парламент талазы-биле күрүнө комитетинге датгыр.

Тыва Республиканың Чазак Баштынынның бирги оралакчызы В.ОЮН.

ТИИЛЕЛГЕЛИГ ЧАНЫП КЭЭР СЕН, КЫЗЫМ!

Эрткен 1999 чылдың апрель айда Тыва Республиканың Дээди Хуралдың "Төрөөн кожуунум" деп шаңналы дээш хостуг хүрешке элээди оолдар аразыга болуп эрткен маргылдаага 36 деңгезе Лариса Ооржак тилекчи болган. Ол бодунуң удурланыкчызы оолдарны арыга октааш, көрүкчүлери кайгадыканын утпаан боор силер.

Ооң соонда Лариса бодунун тренери Виктор Достай-биле делегей чергелиг хүреш маргылдаа-зынга киржири-биле Москва хоорайге чорупкан. Анаа билдине бергени болза ук маргылдаага чүгүле 15 хар четкен мөгелер киржири деп каан, а ол үеде ооң төртүтүнгөн хүнүнге чедир 6 хонук четпейн барган. Ынчангаш олар улуг хараадал-биле чанып кээр ужурга таварышкан.

Ынчалза-даа Лариса тилекчи болуп улуг күзелин удатпаанда боттандырган. Ол 1999 чылда баштай Санкт-Петербург хоорайга Россиянын кубогу дээш чемпионатка, ооң соонда Пермь хоорайга болуп эрткен маргылдаага, а бо чылдың май айда

Красноярск хоорайга болган чемпионатка үш дакпыр Россия чемпиону деп бектик атты бүүрелдини-биле чаалап алган.

Удavas июль 1-ден 7 хүннеринде Назарово хоорайга хүрешке белеткелди эрткеш, ол-ла айның 19-22 хүннеринде Словакиянын төвү Братислава хоорайга кадеттер аразына болуп эртер хостуг хүрешке Европанын биригери чери дээш маргылдааже айтта-ныптар.

"Катай хаккаш, ам-на кагды!" — дээрй ышкаш, тийелдегелиг чанып кээр чараш Тывам кызы!

Батыл КЕНЕШ,
Ленинград хоорайның дорт дакпыр самбо хүрешке чемпиону, ССРЭ-ге самбо хүрешке спорт мастери.

ХАВЫРГАН ЭЪТ — ТОННА-ТОННА, ТОРГАЛ АКША — САЯ-САЯ

Бо чылдың январь 29-та бистин республиканың херээжен чурттакчызы бараан сөөртүрү-биле "ГАЗ-52" маркалыг чүк машиназы хөдэйдиле алгаш, моол-тыва кызыгаарга № 194 демдек чогуунга моол хамаатылардан 29 хой эдин 50 шоодай далган-биле орнап алган. Оон каайлы ажилдакчыларына туттурган болгаш, эдин хавырткан. Чеп-шээрел чок кызыгаар ажыр садылгашкан дээш 5 муң рубльге торгаткан.

Февраль 2-де Тес-Хем кожуунунуң үш чурттакчызы "Москвич 2715" маркалыг машиналыг № 196 демдектин чаны-биле кызыгаарны үрөп эрткеш, эът садып алып сорулга-биле Моолдун девискээринче ханнап кире бергенер. 600 кг эътти болгаш өске-даа барааннарны садып алгаш, эртенгинин 4 шак үезинде дедир чаны олургаш, туттурганнар. Эккел чоран барааннарның өртөө 15900 рубль болган. Бараанны хавырган, чурум үрөкчилерин торган. Ол-ла февраль айның ортан үезинде эрге-хоойлу камгалаар органнар "Рубеж" деп операцияны чорутканын түннелинде "Самагалдай" контроль-хыналда пунктунга каайлы ажилдакчылары "ЗИЛ-4507" машинаны тутканнар. Ооң кузовунда 719 кг. бода мал эди бар болган. ТР-нин Садгү бүдүрүлгө палаатазынын түннээни-биле хавырткан эът 14380 рубль болган.

Тыва каайлынын эрге-хоойлу камгалаар ажилдинде чүгүле 3 чижектер көрдүсүз. Херек кырында ындыг таварылгалар

хой. 1999 чылдың ноябрьдан 2000 чылдың апрельге чедир каайлы чуруму үрээп 91 таварылгаларга херек оттурган. Оларнын 13-ү каайлы кызыгаарын бода болгаш шээр малдың эдин дажыллап үрээни болур. Ниитизи-биле хавырткан хой, инек, теве эди 40 тонна болган. А ниити когарал торгаал акаш 1,5 миллион рубль болган. 10 автотранспорт туттурган. Хавырткан барааннарның болгаш транспорттарның өртөөнини ниити түңү 425000 рубль болган. 52 кижича харысалга онаашкан. Оларнын 18-и Моолдун хамаатылары.

Чинги-биле байып алырыңче чүткүл бистин чамдык хамаатыларыңыста хөлчөк улуг бооп турар. Олар чүгүле каайлыга хамаарышкан хоойлу дүрүмнерни хажыдып турар эвес, кемниг херек үүлдүдүп, кандыг-даа документ чокка күрүне кызыгаарны үрөп турарлар. Контрабандалыг садыгны үүлдүдүкчилер колдуунда дүне чорудуп турганнар. Хараалаан, бистин чамдык "дүнеки" бизнесменнеривистин барааннарны аарыг азы чудап өлгөн мал эдинге суг орнап ап турган болгулаан.

Бо кыжын Моолга малга дика багай болган. Эмин эрттир соок, сиген-ширбиңи чедиптес болган-биле дика хой мал чудап өлгөн. Ынчангаш чамдык кажар моол хамааты-лар өлгөн малынын эдин "дүнеки бизнес" оруу-биле тываларга садып, байып ап турар.

А. ЖИЛКИНА,
Тыва каайлы албанының юрисконсульт салбырынын инспектору.

"ДЕМИР АЪТТЫҢ" БАШКАРЫКЧЫЗЫ

Бай-Тайганын "Найрал" совхозунуң үндэзин чурттакчыларынын бирээзи Ким-оол Хертекович Дилгичек күш-ажылыч базымнарны совхозтун тургустунганында эгелээш, бо хүнүнге чедир ажилдап чорутуу бо. Пенсия назыны чедип, назы-хары дөгүзе-даа, "демир аьттын" ам-даа мунмушаан хөвээр.

Ким-оол Дилгичектин мергежили — тракторист. Ол төрөөн совхозунга ажилдап келген чылдарынын дургузунда эвээш эвес шаңнал-макталдарга төлептиг болуп, күсүкү дүжүт ажаалдазынын болгаш кедээ ажил-агый байырлардын үезинде чангыс эвес удаа өртектиг белеткери ап келген хүндүткелдиг кижилерин бирээзи. Хып дээн чалы оолак шаандан тура күш-ажылга бер-

динген хоочун механизаттор. Ол бо хүнүнде бодунга күш четтигилтер хире кылдыр Базырак деп черде ангылап алган тараа, сигенинин шөлдүнде ажилдап турар. Ынчангаш оон башкарылгазы-биле "Беларусь" маркалыг трактору чакыч чер андарлыггазынын чымшыгы ижинче эштип кирипкени ол. Оон улаштыр сизген кезиндезинче кирерин пландан тура күш-ажылга бер-

Кан-оол ИРГИТ.

ПРЕЗИДЕНТ-БИЛЕ БИР ШАК

Айтырыг хары

Айтырыг: Кажандан эгелеп хуу чоңунуң дачаларын үптекти тоянчылардан кадарып, таптыг таңныылдап эгелээрил?

Г.Т. Фунтикова,
Кызыл хоорай.

Хары: 1999 чылда Кызыл хоорайның ИХЭ-зи хоорай чагыргазынче дачалар турар черлерге шаңдаа ажилдакчыларынын бир салбырын тургузуу алдырыны дугайында сандалды кирип турган. Ынчалза-даа акаш-тегериктин чогуна сылдаглап алгаш, ук саналды хоорай чагыргазы деткивейн барган. Ындыг-даа болза кемнин солагай талазында турар дачаларны кадагалары-биле милициянын шимчеп чорутуу бөдүүн бүдүн сутка иштинде азы эртенгинин 8 шактан эгелээш дараазында хүнүң эртенгинин 8 шакка чедир ажилдап турар.

Оон аңгыда бо чылдың апрельден эгелеп көвүрүгү капитал септелге кииргени-биле нергелештир ол чарыкта ГОМ-3-тү ажиткан. Ону ол чарыктин дачаларын болгаш "Вавилский затонну" камгалаар сорулгагыг тургускан. База ол ышкаш солагай талакы эриктин дачаларын үптекти дача оорларындан камгалаары-биле казактарын күжүн тургузарын планнап турар.

Айтырыг: Тываның күрүнө университетинин кедээ ажил-агый факультетин хаар деп турарына хамаарыштыр бодалыңар кандыгыш?

МОНГУШ, Кызыл хоорай.

Хары: Тыва чурту аграр ажил-агыйлыг республика болган төлөөдө, күрүнө университетинин кедээ ажил-агый факультетин хаарнын дугайында кандыг-даа чугаа турбас ужурулг. Харын-даа оон баазына эргиле турган агрономия болгаш зоотехния салбырларынга немей "Кедээ ажил-агый продукциянын болбаазырадылгазы" болгаш "Кедээ ажил-агый экономиказы" деп ийи мергеледи ажилдап деп планда көрдүңүп турар. Чеже олуттуг болуру ам-

дызында биеэги хевээр, хүлээп алышкын планынын деңгели-биле болур. Ынчалза-даа чоорту, кажан тургустунуп алган кедээ ажил-агый улганышкынын бүдүрүлгө бут кырынга туруп, аңаа таарымчалыг кадрларын хергелели өзүп, ажил-чорудулгазы шуудай бээрге, ыңчан ол өөредилге черинче кирер күзүлдүг кижилерин саны көүдөй бээр чадавас.

Айтырыг: "КАВЗ" маркалыг, документилери бүрүн, хуу автобустуг бис. Ынчалза-даа биске маршрут бербейн турар. Кызыл хоорай чагыргазы моон сонгаар ындыг автобустарны ажылгаары хоругулуг апар дугайында ТР-нин Чазаа доктаал хүлээп алыр деп турар деп дыңнаткан. Ол шын ирги бе?

Хары: Ийе, шын. Ындыг доктаал бар. Ол Россия Федерациязынын "Автобустар. Оон айыл чок чорук талазы-биле ниити негелдеринге хамаарыштыр" деп 2781-88 дугаарлыг ГОСТ-биле чергелештир хүлээп алдынган. 1-ги класстын автобустарына 17-60 чедир пассажирлер кире бээр болза, ийи эжикиг, 61-95 кижин — үш, 95-тен хой кижилер болза, дөрт эжикиг автобустар болур. Маршруттуг таксилерге ол күрүнө стандарты дүүшейн турар.

Айтырыг: № 13 дугаарлыг дачалар баар автобустун маршруду "Востокка" чедер бе?

В.М. Залуцкая,
пенсционер.

Хары: Кызыл хоорай чагыргазын "Хоорай автобустарын болгаш маршруттуг таксилерин шимчээшкенин" дугайында хүлээп алган № 844 доктаалы-биле чергелештир май 17-ден эгелеп 13 дугаарлыг дача автобусун маршруттуг "Востокка" чедир узаткан. Май төнчүзүңге чедир хоорай иштинге пассажирлер аргыштырлыгынын талазы-биле ажилдап турар хуу транспорттуг кижилерин маршруттуг "Востокка" чедир организаттар.

Айтырыг: Бо чылдың шко-

ла доозуп турар уруум Кызылдың башкы училищезинче кирер деп турар. Чон аразында ол өөредилге черин күш-культура колледжи кылдыр эде тургузар дугайында чугаадыргын тарап турар. Ынчангаш ол айтырыг бөдүүн чоңу дүвүрелди турар апарды. Ол айтырыг шын ирги бе?

С.П. Иванова, Туран хоорай.

Хары: Кызылдың башкы училищези бүгү-ле мергежилерин хевээр аргыштыршаан, колледж кылдыр эде адаттынган. Ынчап кээрге, силернин уруунар кандыг-даа чингизниг чокка херектиг документилерин чыып алгаш, хүлээп алышкын комиссиязынче дужаап болур.

Айтырыг: Тываның күрүнө университетинде дыка хой СНГ чурттарында келген, ылангыя Ортааки Азиядан аныктар өөренип турар. Инженер-техниктиг бөдүктө 25 студенттин аразында чүгүле 4 кижича тывалар, арктаннары шупту кыргызтар бооп турар. Националдык эвес мен, ыңчалза-даа, бир-ле дугайында Тывага бодунуң кадрлары херек болгай. Бо талазы-биле хүлээп алышкын комиссиязы чүңү-биле удуртулга болдуңуң ажилдап турарыңар?

Климаа ХОМУШКУ,
Кызыл хоорай.

Хары: Климаа Хомушкунуң ындыг дыңнадыгыларны кайың алганы билдинмес. Херек кырында байдал оон сыр дедир болуп турар. ТывКУ-нун инженер-техниктиг факультетинин 405 студентизинин чүгүле 4-ү, К.Хомушкунун илеридип турары ышкаш, боттарынын эвес. Оон-биле катар телебирлиг өөренип турар болгаш баш бурунгаар-ла 63 муң рубльди төлөөнөр.

Хомушкунун чугаазы-биле алырга, Абаканның өөредилге черлеринге чүгүле хакастар, Бурятиянын чүгүле буряттар дээш оон-даа, азы чангыс сөсбиле чугаалаарга, бодунуң чуртунга чүгүле боттарынын студентилери өөренип дээн хевирлиг.

Бир эвес ыңчап баар болза, бистин студентилериниз чурттуң кандыг-даа булуннарны өөренип турар болгай. Оларга, оларнын өөренип турар черлеринге ындыг айтырыг көдүртүңүп кээр болза канчаарлыг? Шак мындыг таарымча чок айтырыг салырынын мурнунда баштай эки боданың чугула дээрзин дыңнадып тур.

Айтырыг: 1. Уш чыл дургузунда таптыг ажилдаар ажил тыппадым. Чыл келген тудум, бажың хөлөзин өзүп турар. Акшазын үезинде төлөп турар ажилга тургустунуп алырынга дузалал көрүңер.

Семенов, Кызыл хоорай.

2. Ажил чок, чааскаан бир уруг азырап турар мен. Моон сонгаар канчаар чурттаарын билбестир мен. Ажилга тургузуп, дузалаарыңарны улуу-биле диледим.

ОНДАР, Кызылдан.

3. 1999 чылда ортумак юриктиг эртем чедип алдым. Бо хүнге чедир мергежимин аайы-биле ажилга тургустунуп чадаштым. Оон-биле катар эрге-хоойлу камгалаар органнарда ажилчың олуттарда боттарының тускай мергежили-биле эвес кижилер ажилдап турары хомуданчыг-дыр.

Анжела КУУЛАР,
Кызыл хоорай.

4. 1999 чылда Кызылдың коммерциялыг техникумунуң бухгалтер-финансист мергежилдин доостум. Бо хүнге дээр ол талазы-биле ажил чок мен. Бодум бүдүн өскүс кижича мен, чурттаар черим база чок. Төрөл угам өөнгө турамынга, бергези кончуг. Аңгы өг-бүлелиг болгаш шала аартыктаксаар хевирлиг. Мээң бо-ла бүгү байдальмага хамаарыштыр дузалаарыңарны Силерден улуу-биле диледим.

Саая ЛЮДМИЛА,
Кызыл хоорай.

Хары: Устүнде ажил дилээни кижилерге хамаарыштыр сүмөлээривис болза, дараазында документилериниң четчелетпелеткеп алгаш, чурттап турар черинер аайы-биле чоңу ажил-биле ханды-

рар албан черлеринге айтырыгдай тургузуп көрүңер. Херек документилер: паспорт, күш-ажыл дептери, дооскан эртемниңер дугайында документилер, сөөлүг ажилдап турган черинерден сөөлүг үш айның шалың справказы. Бо документилеринер эккезиринерге, ол албан чериниң ажилдакчылары силерге кандыг-бир дузаны чедирер ужурулг.

Бир эвес бүрүткеткен хүнүңерден эгелээш, он хонуктун дургузунда ук албан чериниң ажилдакчылары силерге таарымчалыг ажил тып берип шыдавас болза, силер ажил чоктар санынга кирер болгаш ай санында силерге пособини төлээр ужурулг.

Айтырыг: Мээң кыргачам Хомушкун Нордул Курдурупаевич 1944 чылда Ровно хоорайны хостажып тургаш, амы-тыннандан чарыгдалган. Кандыг-бир чингелделерге эртем бар бе?

Буян ХОМУШКУ,
Кызыл хоорай.

Хары: "Хоочуннар дугайында" Федералдыг хоойлуңун 21 дугаар чүүдүнде айтканы болза, чок болган кижинин өг-бүлезиниң кежигүңүңге, бир эвес күш-ажыл кылып шыдавас болза, азыралында турар болгаш азыралыкчызын чидирген деп таварылгада РФ-тин пенсия хоойлуңунга дүүштүр пенсия ап турар болза, чингелделерге эргелиг болур.

Айтырыг: "Тываагроснаб" АН-ниң хыналда комиссиязынын түңгөли-биле 1998 чылдың июль 7-де ТР-нин Чазааның 412 дугаарлыг доктаалы үңгөн. Чүге мынчага чедир машина-техниканы болгаш хой түңнүг акша-хөрөңгини чарыдап, самчылдап кылган буруулуг кижилер хостуг кылаштыр турарыңар?

Сергей ИВАНОВ,
Кызыл хоорай.

Хары: 1998 чылдың апрель 11-де "Тываагроснаб" АН-ниң ажилдакчылары А.М. Коңгул-оол, В.Г. Жижерин, А.В. Статский оларнын чажыт арга-биле ук бүдүрүлгениң эрги акша-биле 4343000 рубль

түңнүг материал-техниктиг дериг-херекселин боттарыңа шингээдир деп турган үезинде туткаш, оларга хоойлу эзугаар кеземче херээп оттурган. Буруулуг кижилер судтун шийткелди-биле язы-бүрү кеземче херээпге онаашкан.

"Тываагроснаб" АН-ниң директору В.П. Айыжыга, эрги акша-биле 50 млн. рубльди бодунга шингээткени дээш 1998 чылдың май 18-те кеземче херээп оттурган, ол-ла чылдың август 10-да ол херекти сууче дамчыткан. Амгы үеде ол херектин дугайында суд шийтпир-дээр.

Айтырыг: Кур-Чер суурнун келир үеде хөгжүлдө-зи кандыг болурулг?

Бөлүк чурттакчылардан.
Кызыл хоорай.

Хары: Кызыл кожуунун Кур-Чер суурнун социал-экономикаг хөгжүлдөзүн дугайында айтырыгны кожуунун коллегия хуралында чангыс эвес удаа сайгарып чугаалашкан. Бо чылдың май 24-те ук суурнун чурттакчы чоңунуң көдүрүп турар айтырыгына хамаарыштыр ап чорудары-биле тускай хемчеглерни суурнун чагырга черинге база көргөн.

Оон түннелинде Кызыл кожуунун болгаш Кур-Чер суур чагырга черлери ук суурга Чазаа хүнүн эрттиреринин дугайында саналды үндүргөн. Бо хүнүңерде ол айтырыг казак денгели-биле шийтпирлеттинип турар.

Айтырыг: 9 дугаар школа чанынга киоск тургузуп алыры-биле дилег-билдиришин кииреримге. Кызыл хоорай чагыргазы чөпшээривис барган. Оон өскээр кымга айтырыгны тургузуп болур мен?

М. Седен.

Хары: Хоойлу эзугаар тус черге бот-башкарылга айтырыгынын талазы-биле чер ангылап бээрй тус чер чагыргазынага хамаарыштыр. Бо таварылгада силер ол айтырыгыңарны хоорай чагыргазынын архитектура килдизинге киир-дир көрүңер.

Бодал

Камгалаары — хүлээлгевис

Барың-Хемчик кожуунун арга-арыг ажил-агыйынага хамаарып турар арга-арыгтын ниити шөлү — 391259 гектар. Уш кожуунуң девискээринде турар арга-арыгнын када-рып, хайгаарал, камгалап турар бис. Мөңгүн-Тайга кожуунун арга-арыгы 14221 гектар — ол дээрге кожуунуң ниити девискээринин 2,8 хуузу болур.

Барың-Хемчиктин арга-арыгы 214078 гектар черини шыва ап чыдар болгаш ниити девискээринин 28,4 хуузу. Бай-Тайгада 162960 гектар арга-арыг бар, ниити девискээринин 18 хуузу-дур.

Бистин девискээринисте пөштүг арга-арыглар 35418 гектар черде турар, дүжүттүг чылдарда оон 1681 тонна тоорук сайын ажаап ап болур. Барлык, Хемчик хемнеринин уянда чыжырганагы арыгын шөлү 849 гектар.

Арга-арыгнын кижилеринин амьдыралынага ажык-дузазы канчаар-даа аажок улуг. "Арга-арыг чок болза, кижилер чурттап шыдавас" — деп чугаалаар ужурулг бис. Арга-арыг дээрге — арыг агаар, арыг суг-дур, эм болгаш аш-чөмгө ажилдаар үнүштер база кижилеринин агаар-лап, дыштыңар чери.

Арга-арыгнын эң коргунуч даязыны — арга-арыг өрттери. Өрттериниң бой-дука хоразы канчаар-даа аажок улуг. Арга-арыгнын ыаштары, бүгү-ле үнүштери, аянар, кат-чимис — дөгере өрттенип калар. Оон аңгыда арга-арыгнын хөрзүнүң база өрттенир. Хөрзүнүнүң каттап тургустунарның чүс-чүс, харында муң-муң чылдар негетинер. Чуртувуска арга-арыг өрттеринин хоразы бо хире улуг чүве болган-да, чурттакчы чон арга-

арыг өрттерин болдурбас талазы-биле бүгү-ле хемчеглерин алып ужурулг. Ол бистин дөрт хүлээлгевис!

Өрттериниң болуп турар чылдагааның чүдөл? Колдуунда боттарынын арга-арыга чораша, өрт болдурбазынын дүрүмнерин саягывай, ону хажыт-канывистын түннелинде болуп турар.

Өрт болдурбас дизе, чүнү кылыр ужурулг бис?

Бирээде, аргага келгеш бир-ле дугаарында одагла-нып, хонар черини шын шийлип алыр. Одаганы долгандыр калбаа 50 см черин сайынага чедир казас. Одаганы ээн каап болбас! Чоруурда, одаганы суг кудуп, сай-довурак-биле хөөп, калбак даштар-биле базырып өжүргөш, чүгүле ыңчан чоруп болурун утпаалдынар.

Ийде, одаганыры хоруулуг черлер база бар. Бедик, кургаг сизениң черге, чаш шет аразына, хой ыяш ушкын озын арыс-канга, кургаг будук, буру чылгалан черге, ыяштар дөзү күдүрээге одаганып болбас!

Чоңунуң арга-арыг кирип, агаарлап дыштанырын хоруу-лап турар бис, а харын-даа деткиңер апарар. Арга-арыг — чоңунуң байла. Чоңуурустун калжыкшылы — чуртувустун байла. Ынчалза-даа арга-арыгыңа өрт айнылынга хамаарыштың эң берге байдал тургустунуп келзе, түр үеде чоңунуң арга-арыг кирерин хорууру ийкеле, азы чүгүле арга-арыг эртелегиниң тускай чөпшээрелин эзугаар арга-арыг кирер шийтирин үндүрер бис. Бо шийтирини ко-жуунуң девискээринге — ко-жуунуң чагырга чери, а республика девискээринге — Тыва Республиканың

Чазаа хүлээп алып ужурулг.

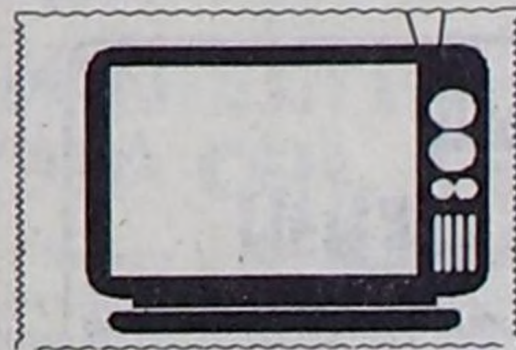
Арга-арыга өрт үндүргөн улуска хамаарыштыр кандыг хемчег оонаарыңар?

Одаганынын дүрүмүн хажытканы азы чөпшээрел албайн арга-арыг киргени дээш, бөдүүн кижилерни 0,1 кудуку шалың денгелинде (11 рубль) чедир, эрге-дужаалдыг, удуртукчу ажилдакчыларын 0,5 кудуку шалың денгелинде (58 рубль) чедир торгаал оонаар.

А бир эвес арга-арыга өрт болдурбазынын дүрүмнерин хажытканынын түннелинде, арга-арыг өрттенген таварылгада Россия Федерациязынын Кеземче херектеринин 1996 чылдың июль 13-те үндүргөн № 64—3р дугаарлыг хоойлузуңун 261 чүүлүнүң 1-ги кезези эзу-гаар — 200-тен 500 кудуку шалың денгелинде чедир торгаал оонаар азы 2 айдан 5 ай чедир шалыңын тырттырар, 2 чылга чедир эдил-чазар ажилдаарга ажилдадыр ийкеле азы 2 чылга чедир хосталганын казып шийдери көрдүңер.

261 чүүлүнүң 2-ги кезези эзугаар — арга-арыгнын өжөгүз өрттеткен таварылгада — 3 чылдан 8 чылга чедир хосталганын казып, шийдери көрдүңер. Бо таварылга черле бистин аравыска турбас боор деп идегээр-дир мен. "Бодунуң-на чурттап өскөн чуртун, тайга-таңды эртенде бээр, ындыг баштыг кижича бистин аравыска турбас ужурулг" — деп хууда бодалым мындыг.

Михаил ХОМУШКУ,</

ПОНЕДЕЛЬНИК — ИЮНЬ 5

06.00 ДОБРОЕ УТРО. 09.00 НОВОСТИ. 09.15 "Если можешь, прости..."

12.15 ДОБРЫЙ ДЕНЬ. 12.50 "Рожденная революцией". 14.30 Программа "Вместе".

ВТОРНИК — ИЮНЬ 6

06.00 ДОБРОЕ УТРО. 09.00 НОВОСТИ. 09.15 "Нежный яд", т/с.

15.40 Царь горы. 16.10 ...До 16 и старше. 16.45 "Большая перемена", т/с.

СРЕДА — ИЮНЬ 7

06.00 ДОБРОЕ УТРО. 09.00 НОВОСТИ. 09.15 "Нежный яд", т/с.

16.45 "Большая перемена", т/с. 18.00 НОВОСТИ. 18.20 "Маски-шоу".

ЧЕТВЕРГ — ИЮНЬ 8

06.00 ДОБРОЕ УТРО. 09.00 НОВОСТИ. 09.15 "Доченька", социально-психологическая драма.

15.40 "100%". 16.10 ...До 16 и старше. 16.45 "Большая перемена", т/с.

ПЯТНИЦА — ИЮНЬ 9

06.00 ДОБРОЕ УТРО. 09.00 НОВОСТИ. 09.15 "Доченька", х/ф, 2-я с.

18.00 НОВОСТИ. 18.20 Джентльмен-шоу. 18.50 Здесь и сейчас.

СУББОТА — ИЮНЬ 10

08.00 НОВОСТИ. 08.15 Слово пастыря. 08.30 "Все путешествия команды Кусто", т/с.

18.00 НОВОСТИ. 18.20 Джентльмен-шоу. 18.50 Здесь и сейчас.

ВОСКРЕСЕНЬЕ — ИЮНЬ 11

08.00 НОВОСТИ. 08.15 Слово пастыря. 08.30 "Все путешествия команды Кусто", т/с.

13.25 "В поисках утраченного". Николай Баталов. 14.05 Клуб путешественников.

21.40 "Секретные материалы", т/с. 22.35 Взгляд. 23.15 Концертная программа.

06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ. 06.20—08.45 Доброе утро, Россия!

16.45 "Большая перемена", т/с. 18.00 НОВОСТИ. 18.20 "Маски-шоу".

06.20—08.45 Доброе утро, Россия! 06.35 Семейные новости.

18.00 НОВОСТИ. 18.20 Джентльмен-шоу. 18.50 Здесь и сейчас.

18.00 НОВОСТИ. 18.15 Песня года. 19.10 "Безжалостные люди", комедия.

13.25 "В поисках утраченного". Николай Баталов. 14.05 Клуб путешественников.

ИЮНЬ 5 - ТЕН 11 - ГЕ ЧЕДИР. "Лечение Василия", м/ф. 13.00 ВЕСТИ.

17.55 "Республика Тыва". Документальный фильм. 18.35 Экология. Бойдус. Кичи.

17.55 Из киноvideофонда Тувино ТВ: "Программа О...".

17.35 Детский конкурс "Минимикс". 17.50 "Устүү-Хүрээ-2000".

18.00 НОВОСТИ. 18.15 Песня года. 19.10 "Безжалостные люди", комедия.

18.00 НОВОСТИ. 18.15 Песня года. 19.10 "Безжалостные люди", комедия.

18.00 НОВОСТИ. 18.15 Песня года. 19.10 "Безжалостные люди", комедия.

14.00 СЕГОДНЯ. 14.25 "Каменная. Убийца по званию", т/с.

02.15—02.30 Телеспециал. НТВ. 07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ.

23.30 "Разговор с Америкой". "Космос", д/ф. Часть 4-я.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

14.00 СЕГОДНЯ. 14.25 "Каменная. Убийца по званию", т/с.

02.15—02.30 Телеспециал. НТВ. 07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ.

23.30 "Разговор с Америкой". "Космос", д/ф. Часть 4-я.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

14.00 СЕГОДНЯ. 14.25 "Каменная. Убийца по званию", т/с.

02.15—02.30 Телеспециал. НТВ. 07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ.

23.30 "Разговор с Америкой". "Космос", д/ф. Часть 4-я.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

14.00 СЕГОДНЯ. 14.25 "Каменная. Убийца по званию", т/с.

02.15—02.30 Телеспециал. НТВ. 07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ.

23.30 "Разговор с Америкой". "Космос", д/ф. Часть 4-я.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

07.00 СЕГОДНЯ УТРОМ. 07.40 Карданный вал.

ШЫН Кызды коорай, Красноярская, 100, индекс 667000. РЕДАКЦИЯ КОЛЛЕГИЯ: Кан-оол Сат, Алдын-кыс Монгуш, Урана Базыр-оол, Чимисмаа Монгуш, Сергей Хертек.